



S ČRNOGORSKO-TURŠKEGA BOJIŠČA: IZ SKADRSKE OKOLICE.

## BALKANSKA VOJSKA.

Vekovečni razpor med Vzhodom in Zapadom je napolnil najštevilnejše strani svetovne povestnice s krvavimi listi. Nikjer ni bila borba tako ljuta in neizprosna, kakor tedaj, ko sta tadva svetova udarila drug ob drugega. Rim in Bizanc sta se že borila za svetovno prvenstvo, latinska in grška kultura sta si stopili nasproti okoli teh dveh središč. Verski razkol pred tisoč leti je odtrgal Vzhod od katoliške Cerkve

in s tem krščanstvo usodopolno razdvojil. Vzrok razkolu ni bil v dogmatičnih diferencah, ampak v ošabnosti in politični ambiciji, ki si je v dogmatičnih formulah iskala verskega izraza. Fotijev razkol je položil v Vzhod kal nadaljnjih razkolov.

Prihrumela je turška povodenj in je preplavila razkolni Balkan. Padle so slovanske države in so obležale na tleh pod neusmiljenim turškim trinogom. V ognju in v krvi se je zadušila svoboda Južnih Slovanov, ki so pol tisočletja ječali v ne-

popisni muki in sramoti. Na Balkanu je Turek ustanovil svojo svetovno velesilo, in odtod je razprostiral svojo moč čez Hrvaško in Ogrsko tja do Dunaja in do Alp na eni strani ter daleč noter v Afriko in Azijo na drugi. Iz Carigrada je vladal polumesec na vse strani z dvojnimi sijajem kalifata in sultanata, združujoč v sebi divji fanatizem Mohamedove vere s krvoločno gospodstvom ljutega azijatstva. V molimstvu se družijo skrajna verska nestrpnost z najsirovejšim nacionalizmom. Socialne razmere, v katere je potisnil moslim krščansko rajo na Balkanu, so bile neznosne in uničujoče. Turek brezobzirni gospodar, ki smatra zatiranje in izkoriščanje nemuslimov za svojo versko dolžnost in državno pravno predpravo — kristjan pa brezpraven suženj, ki mora delati in robotati za druge ter se ne sme niti pritožiti, ako mu brezsrčni turški gospodar uropa pridelke, odpelje ženo in otroke



NIKITA,  
KRALJ ČRNOGORSKI.



MIRKO,  
KRALJEVIČ ČRNOGORSKI.